Biuletyn Polonistyczny

17.10.2025

Polonistyki poza Europą: historia i perspektywy polonistyk w wybranych krajach Ameryki Łacińskiej i Azji Wschodniej

---

Proponowany artykuł ma na celu wskazanie genezy ośrodków polonistycznych funkcjonujących poza Europą, tj. w Ameryce Łacińskiej (ze szczególnym uwzględnieniem Brazylii i Argentyny) oraz w Azji Wschodniej (głównie w Japonii, Chinach i Korei Południowej), a także porównanie ich współczesnych wyzwań. Zaproponowany temat stanowi istotny wkład w rozwój projektu „Geopolonistyka", ponieważ wynika z potrzeby refleksji nad charakterem i rolą polonistyk pozaeuropejskich, dostarcza pogłębionej analizy ich funkcjonowania w odległych i odmiennych kontekstach społeczno-kulturowych. Ujęcie to rozszerzy mapę światową ośrodków polonistycznych o instytucje rzadziej poruszane w publicznych dyskusjach nad studiami nad językiem i kulturą polską. Publikacja ta może w pewnym stopniu przyczynić się do integracji środowisk polonistycznych na świecie, wspierając główne założenia projektu „Geopolonistyka". Może również stać się punktem wyjścia do dalszych badań nad globalnym zasięgiem i dynamiką polonistyk. Stanowi też odpowiedź na rosnące zainteresowanie badaniami nad polonistyką globalną, które rozwijają się w ramach polonistyki komparatystycznej czy glottodydaktyki.

Polonistyki w Ameryce Łacińskiej oraz w Azji Wschodniej – pomimo oddalenia w sensie geograficznym i kulturowym – zmagają się z podobnymi wyzwaniami, takimi jak: adaptacja programów nauczania języka polskiego do lokalnych uwarunkowań, specyfika poszczególnych instytucji akademickich, ograniczona liczba nauczycieli, niedobór lokalnych materiałów edukacyjnych czy polityka konkretnych uczelni. Porównanie współczesnych tendencji polonistycznych w krajach Ameryki Łacińskiej i Azji Wschodniej, w których środowiska polonistyczne mają najbardziej ugruntowaną pozycję, tj. w Brazylii, Argentynie, Japonii, Korei Południowej czy Chinach, pozwoli na uchwycenie zróżnicowania modeli funkcjonowania tych studiów w przestrzeni międzykontynentalnej, a tym samym może wzbogacić dyskusję na temat internacjonalizacji polonistyk.

Sytuacja studiów polonistycznych w Ameryce Łacińskiej wydaje się trudna, głównie ze względu na to, że ten historycznie skolonizowany przez Hiszpanię, Portugalię, poddany wpływom Stanów Zjednoczonych region koncentrował się na tworzeniu własnych kultur. Warto jednak zauważyć, że okres tzw. boomu latynoamerykańskiego – przypadający na 2. poł. XX w. – przyniósł światowy rozgłos

pisarzom takim jak Gabriel García Márquez, Julio Cortázar czy Mario Vargas Llosa, przyczynił się do wzrostu zainteresowania wymianą kulturową i akademicką między Ameryką Łacińską a Europą. W tym kontekście również Polska – poprzez literaturę, przekłady, różne inicjatywy kulturalne – zaczęła pojawiać się w obiegu intelektualnym regionu, co w sposób pośredni sprzyjało rozwojowi kontaktów akademickich i zainteresowaniu polonistyką. Wiele uczelni w tym obszarze nie oferuje niestety studiów polonistycznych. Lepsza sytuacja ma miejsce tam, gdzie istnieją silniejsze społeczności polonijne powstałe w wyniku imigracji polskich obywateli na obcy kontynent.

Z artykułu Justyny Łapaj poświęconemu Polonii w krajach Ameryki Łacińskiej wynika, że najliczniejsze społeczności polonijne istnieją w Brazylii, Argentynie, mniejsze skupiska natomiast – w Urugwaju, Paragwaju, Chile, Peru, Ekwadorze i Meksyku **1.** Autorka tekstu zauważa, że Polonia w krajach Ameryki Łacińskiej wywodzi się głównie z fali emigracji rolniczej z końca XIX i początku XX wieku, a także z grupy żołnierzy walczących po stronie aliantów podczas II wojny światowej oraz ich bliskich. Z czasem Polacy zasymilowali się
z lokalną ludnością oraz z innymi społecznościami imigranckimi. Największa społeczność polskiej ludności żyje w Brazylii i jest uznawana za trzecią pod względem liczebności (po USA i Niemczech) grupą polskich emigrantów na świecie **2.** W 1990 roku powstała tam największa organizacja polonijna – Centralna Reprezentacja Wspólnoty Brazylijsko-Polskiej, znana jako BRASPOL, której celem jest podtrzymywanie polskich tradycji wśród emigrantów z Polski.

W 2022 roku, z inicjatywy Fabricio Wichrowskiego oraz przy wsparciu BRASPOL-u, Instytutu Polskiego i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, język polski został uznany za jeden z języków urzędowych w brazylijskiej gminie Áurea **3.** Ponadto w Brazylii funkcjonują obecnie trzy duże biblioteki polonijne: Polonicum Zgromadzenia Księży Misjonarzy, Biblioteka Polonijna Towarzystwa Chrystusowego w Kurytybie oraz Biblioteka Towarzystwa Polonia w Porto Allegro **4**. Nauczanie języka polskiego odbywa się na Federalnym Uniwersytecie Parańskim (UFPR) oraz na Uniwersytecie w Brasilii (UnB). Po II wojnie światowej, szczególnie po wyborze papieża Jana Pawła II, przemianach ustrojowych w 1989 roku, polska kultura zaczęła się prężnie rozwijać w Brazylii, wciąż powstają tam polskie stowarzyszenia, kongresy polonijne – niestety większość uczestników tych inicjatyw utożsamia się dziś bardziej z brazylijskością, nie zna polskiego, rzadko odwiedza kraj swoich przodków **5.** Najważniejszymi problemami, z jakimi boryka się społeczność polonijna w Brazylii są: stopniowy zanik znajomości języka polskiego, niewielkie zainteresowanie działalnością Polonii wśród młodzieży, malejące zaangażowanie w promowanie Polski z jej językiem i kulturą w ogóle. Istniejące modele polonistyk w tym regionie, takie jak: kierunki polonistyczne, lektoraty, kursy, różnią się niestety stopniem dofinansowania, wsparcia instytucjonalnego. Czynniki sprzyjające funkcjonowaniu polonistyk w tym regionie, podtrzymywaniu pamięci o polskich korzeniach należałoby widzieć w jeszcze silniejszym wsparciu uczelni zagranicznych, podtrzymywaniu długofalowego partnerstwa brazylijsko-polskiego, wzmocnieniu

stałej kadry pracowniczej w różnych instytucjach, w tym na uniwersytetach, rozwoju nauki języka dzięki nowoczesnym technologiom i modelowi e-learningu.

Z podobnymi problemami mierzy się Polonia w Argentynie. Większość tutejszych inicjatyw polonijnych wchodzi w skład Związku Polaków w Argentynie (ZPA), którego zadaniem jest kontynuowanie ponad 100-letniej tradycji Polonii, w tym Stowarzyszenia Polskich Kombatantów. Dom Polski w Buenos Aires, będący siedzibą Związku Polaków w Argentynie, wciąż pełni swoją historyczną rolę jako centrum polskości – mieści w sobie księgozbiór Biblioteki Polskiej im. I. Domeyki (największej polskiej biblioteki w Ameryce Łacińskiej) oraz redakcję tygodnika „Głos Polski". Odbywają się tu różne kursy języka polskiego **6**, warsztaty tańca, śpiewu, obchodzone są polskie święta narodowe i kościelne.

W Buenos Aires działa także Klub Polski, Stowarzyszenie Polsko-Argentyńskie, Polskie Stowarzyszenie Absolwentów **7**. Największy wpływ na pojawienie się fali imigrantów polskich w Argentynie miały wydarzenia polityczne i ekonomiczne: od uczestników powstania styczniowego, którzy w 1890 r. założyli Towarzystwo Polskie, przez robotników uciekających po rewolucji 1905 r., aż po ekonomicznych migrantów z lat 20. i 30. XX w. oraz żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych po II wojnie światowej. Polonią w Argentynie opiekuje się Polska Misja Katolicka w Martin Coronado **8**. Polonia w Argentynie liczy dziś ok. 170 tys. osób polskiego pochodzenia, z czego młodsze pokolenia Polaków coraz rzadziej posługują się językiem polskim. Jak można przeczytać na stronie Instytutu Rozwoju Języka Polskiego (gov.pl): „Z danych ORPEG wynika, że w Argentynie działa 10 szkół polonijnych **9.** Pomimo zaangażowania (…) potrzeby kadrowe wciąż pozostają niezaspokojone. Problemem są również wysokie koszty dostarczania podręczników i materiałów dydaktycznych, utrudnione przez cła i opłaty celne" **10**. Podobnie jak w Brazylii największymi problemami, z jakimi mierzy się Polonia w Argentynie, jest więc niedobór wykwalifikowanych pedagogów, niedobór materiałów dydaktycznych **11** oraz malejące zainteresowanie działalnością na rzecz Polonii. Polonistyka zagraniczna w Ameryce Łacińskiej powinna zatem balansować między misją kulturową a realnymi możliwościami instytucjonalnymi, nie może funkcjonować jedynie ideowo, potrzebuje wsparcia materialnego. To nie tylko potrzeba partycypacji ze strony Polski, lecz także konieczność wykorzystywania technologii i metod hybrydowych, które mogą pomóc przezwyciężyć bariery geograficzne i ograniczenia kadrowe w regionie Ameryki Łacińskiej, powinno się dążyć do tworzenia sieci polonistyk międzynarodowych, które wymieniają doświadczenia, wspierają się wzajemnie oraz prowadzą wspólne projekty (granty, konferencje itp.).

Historia rozwoju polonistyk w Azji Wschodniej sięga natomiast 2. poł. XX wieku i jest ściśle związana z rosnącym zainteresowaniem Europą Środkową oraz kulturą krajów słowiańskich wśród azjatyckich ośrodków naukowych. Początkowo nauka języka polskiego funkcjonowała w ramach studiów slawistycznych, dopiero z czasem (szczególnie po II wojnie światowej) zaczęły powstawać samodzielne katedry oraz lektoraty. Rozwój ten wspierany był zarówno przez współpracę dyplomatyczną, jak również przez wymianę akademicką między Polską a krajami

regionu Azji. Szczególne znaczenie miały tu inicjatywy podejmowane w Japonii, Korei Południowej i Chinach, gdzie polonistyka zaczęła nabierać coraz bardziej autonomicznego charakteru, stając się tym samym elementem szerszego nurtu badań nad kulturą europejską. Można zauważyć, że sytuacja polonistyk w Azji Wschodniej prezentuje się stosunkowo dobrze, lepiej niż w Ameryce Łacińskiej, a to wszystko ze względu na liczne ośrodki akademickie mieszczące się we wspomnianych wcześniej krajach (tj. w Japonii, Korei Południowej i Chinach). Jedyna katedra polonistyki w Japonii działa na Tokijskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych (Tokyo University of Foreign Studies), gdzie uczy się zaledwie ok. 70 studentów **12**. W rozmowie dla portalu Nauka w Polsce kierownik katedry polonistyki na Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych w Tokio, prof. Kōji Morita mówi o jawnej fascynacji Japończyków Chopinem i polskim romantyzmem, jego zdaniem „Japończycy, tak jak Polacy, są romantykami" **13**. Profesor Morita **14** jest autorem podręcznika do nauki języka polskiego w Japonii, który został przygotowany z myślą o początkujących (poziom A1). Książka ta – wydana specjalnie przed Konkursem Chopinowskim, aby wykorzystać rosnące zainteresowanie Polską – cieszy się rosnącą popularnością. Zdaniem Mority Japończykom największe problemy sprawiają gramatyka, m.in.: aspekty czasowników (dokonane/niedokonane), kategoria gramatyczna czasu. Łatwiejsza okazuje się wymowa, ponieważ polski zapis fonetyczny jest bardziej przejrzysty niż np. angielski. Język polski zyskuje jednak coraz większe zainteresowanie wśród Japończyków, działalność Mority, wydanie podręcznika stanowią również ważny krok w instytucjonalizacji nauczania polskiego w tym regionie.

Podobnie jak w Japonii, również w Korei Południowej nauka języka polskiego cieszy się dużym zainteresowaniem, wynikającym w znacznym stopniu z podobnych motywacji. Dużo słyszy się w ostatnim czasie o uczestnikach Konkursu Chopinowskiego z Korei Południowej, braciach Hyo i Hyuk Lee, którzy właśnie z miłości do Chopina nauczyli się języka polskiego, a nawet zdecydowali się zamieszkać w Polsce **15**. Wśród innych powodów, dla których Koreańczycy uczą się polskiego są perspektywy zawodowe – praca w firmach koreańskich inwestujących w Polsce (np. LG, SK Chemicals), kariera w dyplomacji i administracji publicznej. Oczywiście jest wśród studentów filologii polskiej również wielu takich, którzy wybrali ten kierunek przypadkowo, a ich zainteresowanie Polską zaczęło się rozwijać dopiero od tego momentu. Polonistyka w Korei Południowej funkcjonuje przede wszystkim na Hankuk Univeristy od Foreign Studies (HUFS) w Seulu, prestiżowym ośrodku studiów językowych w Azji, będącym jednocześnie jednym z najważniejszych centrów nauki języka i kultury polskiej w całej Azji Wschodniej. Jeszcze do niedawna ta powstała w 1987 roku katedra filologii polskiej była jedyną w Korei Południowej (obecnie wykładana jest jeszcze np. na Sungkyunkwan University). Tomasz Lisowski w artykule *Specyfika nauczania języka polskiego na Dalekim Wschodzie: polonistyka w Hankuk University of Foreign Studies w Seulu* wskazuje, że program studiów licencjackich trwa tam cztery lata, istnieje również możliwość kontynuacji kierunku na studiach magisterskich (dwuletnich) i doktoranckich (czteroletnich) **16**. Na program tych studiów składają się bloki z: języka polskiego (praktycznej nauki gramatyki, leksyki, tłumaczeń itp.), kultury i

sztuki polskiej (m.in. literatury, muzyki, malarstwa), historii Polski i jej współczesnych problemów społeczno-gospodarczych. Studenci polonistyki w Korei – podobnie jak w innych krajach Azji Wschodniej czy Ameryki Łacińskiej – zmagają się z trudnościami językowymi, które wynikają z różnic między językiem koreańskim a polskim, m.in. w gramatyce (w koreańskim nie istnieją przyimki, rodzaj gramatyczny, inwersja w zdaniach pytajnych, kategoria osoby w koniugacji itd. **17**). Wyzwanie stanowią również różnice kulturowe, które wynikają z odmiennych norm komunikacji i hierarchicznego modelu relacji z wykładowcą, co utrudnia swobodę w rozmowie (powściągliwość studentów w rozmowie z wykładowcą, inne kody komunikacji niewerbalnej, np. ukłony zamiast uścisku dłoni). Skuteczność nauki języka byłaby zatem widziana nie tylko w różnicach językowych, lecz także kulturowych, należy rozumieć mentalność obu stron, budować relacje oparte na empatii, otwartości na odmienne sposoby myślenia i komunikacji.

Regionem, który w ciągu ostatnich lat pozostaje jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów polonistyki na Dalekim Wschodzie, są zdecydowanie Chiny. Dzieje relacji polsko-chińskich sięgają średniowiecza, natomiast początek studiów polonoznawczych w Chinach należałoby datować na drugą połowę ubiegłego wieku. Jak czytamy na stronie portalu Instytutu Polski – Wydziału Kultury Ambasady RP w Pekinie: „Od 1950 r., czyli rok po powstaniu Chińskiej Republiki Ludowej i nawiązaniu stosunków dyplomatycznych między Polską a ChRL, rząd chiński zaczął wysyłać do Polski stypendystów, którzy podejmowali w naszym kraju studia na różnych kierunkach” **18**. W Chinach istnieje ok. 20 ośrodków języka polskiego (studia polonistyczne, lektoraty). W artykule *Czynniki rozwoju języka polskiego w Chinach* Andrzej Ruszer analizuje determinanty pozajęzykowe rozwoju języka polskiego w Chinach (czynniki zewnętrzne – polskie, promocyjne – i wewnętrzne, wynikające z działań i potrzeb Chin, które stymulują rozwój języka polskiego) niezwiązane bezpośrednio z samą strukturą języka. Co zaskakujące, zauważa on, że najsilniejsze czynniki rozwojowe pochodzą jednak od strony chińskiej – z chińskiej polityki edukacyjnej, strategii rozwoju języków mniej popularnych **19**. Za wewnętrzne czynniki rozwoju uznaje częste inicjatywy uczelniane czy arbitralne działania, w wyniku których otwierają się nowe polonistyki i lektoraty. Istotną rolę pełnia również interesy ekonomiczne, tj. zacieśnianie relacji handlowych i inwestycji między Polską a Chinami, co sprawia, że język polski zyskuje nowy wymiar w kontekście biznesowym. Niektóre prowincje i uczelnie w Chinach uznają polonistykę za element prestiżu, otwieranie ośrodków polonistycznych jest traktowane jako inwestycja w rozwój nauk humanistycznych i współpracę międzynarodową. Polonistyka działa m.in. na takich uniwersytetach jak: Uniwersytet Pekiński (PUJO – Pekiński Uniwersytet Języków Obcych), w Kantonie, w prowincji Guangdong i wielu innych **20**, co stanowi stabilny trzon działalności polonistycznej w Chinach. Kluczową rolę pełnią także działania ze strony Polski, wspierające chińskie inicjatywy. Ważną rolę pełni dyplomacja publiczna, współpraca ze wspomnianymi wcześniej uniwersytetami przez Instytut Adama Mickiewicza i Instytut Polski w Pekinie, placówki kulturalne, które zajmują się promocją literatury, tłumaczeniami, wymianami naukowymi, prowadzą programy stypendialne.

Niektóre chińskie polonistyki zawierają również układy z polskimi uczelniami – po dwóch latach studiowania w Chinach studenci mogą kontynuować naukę w Polsce. Ruszer analizuje „moc języka” jako zjawisko wielowymiarowe, obejmujące zarówno prestiż, jak i użyteczność, wsparcie instytucjonalne, liczbę ośrodków, czy możliwość zatrudnienia. Zwraca tym samym uwagę na wyzwania, które stoją przed współpracą polsko-chińskich polonistyk, tj. pojawiające się w ostatnim czasie ograniczenia finansowe stypendiów, problemy z realną efektywnością promocyjną – rozwój ośrodków, który nie wynika często bezpośrednio z działań polskiej promocji, może stawiać pytanie o rolę i strukturę polskiej polityki językowej za granicą **21**. Ocena realnych efektów wymaga jednak czasu.

Sytuacja polonistyk w Ameryce Łacińskiej i Azji odzwierciedla wyzwania i szanse stojące przed studiami nad językiem i kulturą polską poza Europą. W Ameryce Łacińskiej rozwój polonistyki w dużej mierze opiera się na zaangażowaniu Polonii, współpracy z polskimi instytucjami oraz wykorzystaniu możliwości, jakie stwarza nauka zdalna. Niestety malejące zainteresowanie językiem polskim wśród młodszych pokoleń i ograniczone środki finansowe stanowią poważne bariery, szansa tkwi szczególnie w inicjatywach akademickich i kulturalnych, które wpisują polonistykę w lokalny dialog międzykulturowy. W Azji sytuacja wydaje się znacznie bardziej dynamiczna – rosnące zainteresowanie kulturą europejską i studiami międzykulturowymi stwarza korzystne warunki dla rozwoju polonistyki. Programy językowe i współpraca badawcza z Polską nabierają coraz większego znaczenia, szczególnie w państwach o silnym zapleczu akademickim, takich jak Japonia, Korea Południowa czy Chiny. Główne wyzwania wynikają z odmienności kulturowo-językowych oraz niestabilności źródeł finansowania i ograniczonego wsparcia

instytucjonalnego. W obu regionach kluczową rolę w przyszłości odegrają nowoczesne technologie cyfrowe, sprzyjające rozwojowi edukacji zdalnej oraz intensyfikacji współpracy międzynarodowej. Aby utrzymać się i rozwijać, polonistyka powinna przyjąć charakter interdyscyplinarny, łącząc naukę języka z refleksją nad kulturą, historią i stosunkami międzynarodowymi. Dzięki temu może utrzymać pozycję aktywnego uczestnika globalnego dyskursu akademickiego i kulturalnego.

1 J. Łapaj, *Polacy w Brazylii: aspekty historyczne i współczesność*, „Pisma Humanistyczne" 2013, nr 10, s. 27.

2 Tamże.

3 Anita Bułacińska, *W tym kraju polski też jest językiem urzędowym. Polonia liczy tam ponad 1,5 mln osób*, https://www.story.pl/artykul/w-tym-kraju-polski-tez-jest-jezykiem-urzedowym-jest-dla-nich-bardzo-wazny#historia-polonii-w-brazylii, data dostępu: 9.10.2025.

4 *Brazylia*, portal Wirtualne Muzeum Polonii, Uniwersytet Warszawski, https://tiny.pl/tq1k2q_r, data dostępu: 9.10.2025.

5 J. Łapaj, dz. cyt., s. 28.

6 Kursy języka polskiego w Argentynie organizują: PMS (Polska Macierz Szkolna) i Organizacja Nauczycielstwa Polskiego w Argentynie (PONA), Szkoła Sobotnia im. Tysiąclecia Chrztu Polski w Maciaszkowie przy Polskiej Misji Katolickiej w Martín Coronado, Związek Polaków w Berisso, Szkoła Polska w Quilmes, Towarzystwo Polskie w San Martín, Stowarzyszenie Polskie w Córdoba oraz Stowarzyszenie Nowa Polska w Córdoba. (Instytut Rozwoju Języka Polskiego, https://www.gov.pl/web/argentyna/nauka-jezyka-polskiego, data dostępu: 12.10.2025.).

7 https://wspolnotapolska.org.pl/domy/argentyna_buenosaires.php, data dostępu: 9.10.2025.

8 *Argentyna*, Portal Wirtualne Muzeum Polonii, Uniwersytet Warszawski, https://muzeumpolonii.uw.edu.pl/?page_id=220, data dostępu: 9.10.2025.

9 Kursy języka polskiego oraz działania Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą zostały uwzględnione na stronie Instytutu Rozwoju Języka Polskiego (gov.pl), https://www.gov.pl/web/argentyna/nauka-jezyka-polskiego, data dostępu: 9.10.2025.

10 *Polonia w Argentynie: wyzwania edukacyjne i nowe perspektywy - relacja z wideokonferencji*, Instytut Rozwoju Języka Polskiego (gov.pl), https://www.gov.pl/web/irjp/polonia-w-argentynie-wyzwania-edukacyjne-i-nowe-perspektywy, data dostępu: 9.10.2025.

11 W latach 2023–2024 przekazano łącznie ponad milion złotych na projekty wspierające naukę języka polskiego, zakup podręczników oraz promocję kultury polskiej. (Tamże, data dostępu: 9.10.2025.).

12 Rozmowa Tomasza Maciejewskiego z kierownik katedry polonistyki na Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych w Tokio, prof. Koji Moritą dla portalu Nauka w Polsce: https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C109849%2Cprof-koji-morita-japonczycy-ucza-sie-polskiego-bo-kochaja-chopina.html , data dostępu: 10.10.2025.

13 Tamże.

14 Profesor Kōji Morita – polonista i slawista, doktor habilitowany językoznawstwa słowiańskiego, ukończył studia w Polsce i doktorat w Instytucie Slawistyki PAN, zajmuje się gwarami polskimi na Litwie i Białorusi. Od 2013 r. kieruje katedrą polonistyki na tokijskiej uczelni. Wcześniej pracował w Kobe City University of Foreign Studies (2010–2013), natomiast w latach 2005-2010 był wykładowcą na japonistyce na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. (https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C109849%2Cprof-koji-morita-japonczycy-ucza-sie-polskiego-bo-kochaja-chopina.html, data dostępu: 10.10.2025.).

15 *Bracia Lee na Konkursie Chopinowskim: wzajemne wsparcie zamiast rywalizacji*, portal Onet.pl, https://www.onet.pl/styl-zycia/ppo-aipap/bracia-lee-na-konkursie-chopinowskim-wzajemne-wsparcie-zamiast-rywalizacji/1p7glw7,0666d3f1, data dostępu: 10.10.2025.

16 T. Lisowski, *Specyfika nauczania języka polskiego na Dalekim Wschodzie. Polonistyka w Hankuk University of Foreign Studies w Seulu*, „Postscriptum” 2006, nr 2, s. 128.

17 Tamże, s. 130–131.

18 *Nauka polskiego w Chinach* , portal Instytutu Polski – Wydziału Kultury Ambasady RP w Pekinie, https://instytutpolski.pl/beijing/pl/nauka-polskiego-w-chinach/, data dostępu: 12.10.2025.

19 Choć w UE obowiązuje zasada absolutnej równorzędności wszystkich języków urzędowych Unii, w Chinach języki niekongresowe określa się jako 97 90 75 8B 5E 1A 28 ED, czyli języki mniej powszechne (w dosłownym tłumaczeniu). W niektórych opracowaniach naukowych możemy spotkać określenie „sekcja małych języków”, zob. Zhao 2013. (A. Ruszer, *Czynniki rozwoju języka polskiego w Chinach*, "LingVaria" 2022, nr 2, s. 320.).

20 Spis polonistyk w Chinach dostępny na stronie portalu Instytutu Polski – Wydziału Kultury Ambasady RP w Pekinie, https://instytutpolski.pl/beijing/pl/nauka-polskiego-w-chinach, dz. cyt., data dostępu: 12.10.2025.

21 Tamże, s. 333.

Zdjęcia w artykule są własnością Instytutu Polskiego w Pekinie i wykorzystano je dzięki jego uprzejmości i za jego zgodą.

Publikacja powstała w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata". Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa II” (numer projektu: NdS-II/SP/0264/2024/01).

Słowa kluczowe: polonistyka brazylijska, Azja Wschodnia, polonistyka japońska, Japonia, Ameryka Łacińska, polonistyka chińska, Korea Południowa, Argentyna, Geopolonistyka, Chiny, Brazylia

Autor: Katarzyna Gawryluk-Zawadzka